

Dr. Csillag Gusztáv

ügyvéd

T. Alkotmánybíróság

Az első fokon eljáró Kaposvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság útján,
a 4.K.27.401/2017. sz. ügyben a Kúria Kfv.IV.35.324/2018/2.végzése ellen.

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CL. tv. 27. §-a alapján Polány Község
Önkormányzata képviseletében az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjesztjük elő:

Kérjük a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy a Kúria, mint felülvizsgálati bíróság
Kfv.IV.35.324/2018/2. sz. alatti végzését semmisítse meg, megállapítva annak alaptörvény-
ellenességét az Abtv. 43. §-a alapján. A kérelem indoklásaként az alábbiakat adjuk elő:

1. Az indítvány benyújtásának törvényi és formai követelményei:

a) Pertörténet:

A Magyar Államkincstár Somogy Megyei Igazgatósága, mint elsőfokú hatóság a SOM-
ÁHI/580/7/2017. sz. alatti határozatával Polány Község Önkormányzata terhére 625.000.-ft
központi költségvetésből jogtalanul igénybe vett támogatás visszafizetési kötelezettséget
rendelt el kamatfizetési kötelezettség mellett.

Az elsőfokú határozat ellen fellebbezéssel éltünk a Magyar Államkincstár Önkormányzati
Főosztályához, ahol az elsőfokú határozatot KINCSTK/11974-2/2017. sz. határozattal
helybenhagyták.

A közigazgatási ügy lényege, hogy az önkormányzat 2007. március 20. napjától működési
engedéllyel rendelkezik falugondnoki szolgáltatásra. Ezt a szolgáltatást 2015. januárjáig az
LIY-265 frszu. Ford Transit gépjárművel végeztük, de 2015. január 14. napján állítottuk
forgalomba az MXH-919 frszu. Ford Transit gépjárművet. A gépjármű cseréből következő
módosítást szolgáltatói nyilvántartásba csak 2015. április végén kértük a Somogy Megyei
Kormányhivataltól, mint működést engedélyező szervtől, így a gépjármű adatait módosító
határozat 2015 május 7 napján emelkedett jogerőre,

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: IV/15720/2018	
Érkezett: 2018 OKT 16.	
Példány: 1	Kezelőiroda:
Melléklet: 5 db	

A közigazgatási határozatok szerint 2015. évre vonatkozóan 3 havi állami támogatást jogtalanul vettünk igénybe ezért az állami támogatást a jogszabályokban meghatározott kamatokkal növelve vissza kell fizetni.

A jogtalan igénybevételt az eljáró hatóságok A szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről szóló 369/2013. Korm. rendelet 27. §, illetve 8. § (2) bekezdésének első mondatával indokolták.

A 27. (1) bek. szerint: *„A fenntartó köteles kérelmezni az adatszolgáltatást, ha a szolgáltatói nyilvántartásba bejegyzett adatok megváltoznak.”*

A 8. § (2) bekezdése első mondata szerint: *„Adatszolgáltatás esetén az engedélyes – ha a működést engedélyező szerv későbbi időpontot nem állapít meg – az adatszolgáltatás végrehajthatóvá válásának időpontjától kezdődően működtethető az adatszolgáltatásnak megfelelően.”*

A közigazgatási jogorvoslat során (fellebbezés) és miután az eredménytelen volt, a bíróság elé terjesztett keresetlevélben is arra hivatkoztunk, hogy a Magyar Államkincstár hatáskörét túllépve állapította meg, hogy jogtalanul vettük igénybe az állami támogatást. Ebben a tárgyban a működést engedélyező szervnek van ellenőrzési jogosultsága. Sételmeztük, hogy a Korm. rendelet 8. § (2) bekezdésének utolsó mondatát nem vették figyelembe. Ezen rendelkezés szerint: *„A működést engedélyező szerv a 28. § (1) bekezdése szerinti adatokat a módosítási ok bekövetkezésének időpontjára visszamenőleges hatállyal módosítja.”* A gépjármű adatai megfelelnek a jogszabály 28. § (1) bekezdésében írottaknak, tehát a működést engedélyező szervnek kötelessége lett volna a jogszabály betartása mellett visszamenőleges hatállyal módosítani a szolgáltatói nyilvántartást. Azért, mert nem történt meg a jogszabály szerinti visszamenőleges hatályú módosítás, nem lehet minket törvényesen kötelezni az állami támogatás visszafizetésére. Hangsúlyoztuk azt is, hogy a szolgáltatást folyamatosan végeztük és szolgáltatói nyilvántartásba is fel voltunk véve.

A jogerős határozat ellen keresettel éltünk a Kaposvári Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz. Keresetünket a bíróság 4.K.27.401/2017/10/II. sz. alatt elutasította.

Keresetünket és az elutasító ítélet indokolását itt nem kívánjuk részletezni, mert az eddig leírtakat is az általános pertörténet miatt ismertettük, de az eddig leírtak nem képezik az alkotmányjogi panasz lényegét.

Az alkotmányjogi panasz lényegéhez tartozik az elsőfokú hatósági határozat rendelkező részének a következő mondata:

„Amennyiben az Önkormányzat visszafizetési kötelezettségének a határozat jogerőre emelkedését követő 90 napon belül nem tesz eleget, a Magyar Államkincstár beszédési megbízást nyújt be az önkormányzat ellen. Ha a beszédési megbízás 90 napon belül nem teljesül, a követelés és annak kamata köztartozásnak minősül, és azt az állami adóhatóságok adók módjára hajtja be.”

Az általunk vitatott „jogosulatlan igénybevétel” -ből következő marasztalás Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (Áht.) 59-60/A. §-ain alapul. Az alábbiakban idézzük ezen szakaszok 2017. áprilisában hatályos szövegét azzal, hogy kiemeljük azon részt, melyet az alkotmányjogi panasz szempontjából lényegesnek tartunk:

*„59. § (1) A kincstár a helyi önkormányzat éves költségvetési beszámolója alapján a Ket. szerinti hatósági ellenőrzés keretében felülvizsgálja a támogatások **elszámolását**, felhasználását. A hatósági ellenőrzés és a másodfokú eljárás ügyintézési határideje tekintetében a Kormány rendelete a Ket. 33. § (1) bekezdésében meghatározottnál hosszabb ügyintézési határidőt is megállapíthat. A felülvizsgálat során a kincstár az Állami Számvevőszék jelentéseiben foglalt megállapításokat is figyelembe veszi.*

*(2) A felülvizsgálat megszervezése során biztosítani kell, hogy valamennyi helyi önkormányzatnál a felülvizsgálat esetében legalább négyévente - a kincstár által meghatározott támogatási jogcímek tekintetében - helyszíni ellenőrzésre kerüljön sor, amely **a Polgári Törvénykönyv szerinti általános elévülési időn belül**, a korábban nem vizsgált időszakra és jogcímekre is kiterjeszthető.*

(3) A felülvizsgálat kiterjed az éves költségvetési beszámoló alapjául szolgáló dokumentumoknak a helyi önkormányzatnál, a helyi önkormányzat által alapított költségvetési szervnél, továbbá - szükség esetén - valamennyi érintett gazdálkodó szervezetnél és más jogi személynél történő ellenőrzésre is.

(4) A felülvizsgálat szakmai szabályait, módszereit a kincstár az államháztartásért felelős miniszter egyetértésével alakítja ki.

*60. § Ha a kincstár a felülvizsgálat során az éves költségvetési beszámolóban közölt adatokhoz képest eltérést tár fel, a Ket. 94. § (1) bekezdés b) pontja szerinti eljárásban **megállapítja a helyi önkormányzatot megillető vagy az általa visszafizetendő támogatás összegét**. A határozat bíróság általi felülvizsgálatára az 57. § (6) és (7) bekezdését kell alkalmazni.*

42. Egyéb szabályok

60/A. § (1) *Ha a helyi önkormányzat*

a) a támogatáshoz valótlán adatot szolgáltatott,
 b) az igénybe vett támogatást nem a megjelölt célra használta fel,
 c) a jogszabályban meghatározott arányt meghaladó mértékű támogatást vett igénybe, illetve
 d) a támogatásra vonatkozó valamely feltételt megszegett
 [e Fejezet alkalmazásában az a)-d) pont a továbbiakban együtt: jogosulatlan igénybevétel], a támogatásról vagy annak a **jogosulatlan igénybevétellel érintett részéről** haladéktalanul **köteles lemondani és azt visszafizetni.**

(2) Jogosulatlan igénybevétel esetén és a visszafizetési kötelezettség késedelmes teljesítése esetén a helyi önkormányzat jogszabályban meghatározott mértékű ügyleti, illetve azon felül késedelmi kamatot fizet. **Ha a helyi önkormányzat visszafizetési kötelezettségnek nem tesz eleget, a kincstár - az engedélyezett részletfizetés kivételével - beszédési megbízást nyújt be a kötelezett fizetési számlájára.**

(3) A helyi önkormányzat kérelme alapján a visszafizetési és kamatfizetési kötelezettségére vonatkozóan - a késedelmi kamat kivételével - a kincstár legfeljebb tizenkét havi részletfizetést engedélyezhet, ha a kérelmező igazolja, hogy kötelező feladatainak ellátását az egyösszegű visszafizetés veszélyeztetné. A részletfizetésről hozott határozattal szemben nincs helye fellebbezésnek. A részletfizetési kérelem benyújtására meghatározott határidő elmulasztása esetén igazolási kérelem benyújtásának nincs helye.

(4) *Ha a helyi önkormányzat a részletfizetést engedélyező határozatban foglalt fizetési kötelezettségének a határozatban foglaltak szerint nem tesz eleget, a visszafizetési és kamatfizetési kötelezettség egy összegben, azonnal esedékessé válik. Ha az így keletkezett egyösszegű fizetési kötelezettséget a kötelezett az esedékessé válást követő tizenöt napon belül nem teljesíti, a kincstár beszédési megbízást nyújt be a kötelezett fizetési számlájával szemben.*

Megállapítható, hogy a fent idézett elsőfokú határozat első mondata az idézett tv. 60/A. § (2) bekezdésében írottaknak felel meg. A határozat második mondata az Áht. egy későbbi rendelkezésén alapul, mely a 83. § (4) bekezdésében található a következők szerint:

„Ha az e törvényben foglaltak alapján a kincstár által a helyi önkormányzat fizetési számlájára benyújtott **beszédési megbízás kilencven napon belül nem teljesül, a követelés és annak kamata köztartozásnak minősül és azt az állami adóhatóság adók módjára hajtja be.**”

Tudomásunk volt arról, hogy az országban több mint száz hasonló tárgyú elsőfokú határozat született, és az önkormányzatok többsége jogorvoslattal élt. A jogorvoslat eredménye megyénként különböző volt. A szomszédos Baranya megyei Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság hasonló tényállás mellett helyt adott az önkormányzatok keresetének. A tőlünk távol levő Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében ugyancsak hatályon kívül helyezték a Kincstár döntését. Mindezek alapján joggal bízunk abban, hogy a Kúria irányt mutató döntést hoz, ezért a Kaposvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság keresetet elutasító ítélete ellen felülvizsgálati kérelemmel fordultunk a Kúriához. Kérelmünk teljesítése a jogbiztonságot is szolgálta volna.

A Kúria a jelen alkotmányjogi panasszal támadott Kfv.IV.35.324/2018/2. sz. alatti végzésével a felülvizsgálati kérelmet hivatalból elutasította. Ezt a kúriai döntést, végzést tartjuk alkotmányellenesnek az alább kifejtettek szerint.

Az elutasítás az 1952. évi III. tv. (Pp.) 340/A. § (2) bekezdésén alapult. Idézzük ezt a jogszabály helyet:

„2) *Nincs helye felülvizsgálatnak*

a) az adóhatóságnál fennálló, továbbá az adók módjára behajtandó köztartozásnak minősülő fizetési kötelezettséget megállapító,

b) a bírságot kiszabó és

c) a kisajátítási ügyekben, ha a közigazgatási hatósági ügyben vagy a bírságot kiszabó határozatban megállapított fizetési kötelezettség, illetőleg kártalanítási összeg az egymillió forintot nem haladja meg.”

b) Jogorvoslati lehetőség kimerítése:

A Kúria végzése ellen jogorvoslatnak nincs helye.

c) Alkotmányjogi panasz benyújtásának határideje:

A sérelmezett kúriai döntést 2018. augusztus 29. napján vettük kézhez, így az alkotmányjogi panasz benyújtásának határideje 2018. október 28. napja. Mindezek alapján az Abtv. 30. § (1) bekezdésében biztosított határidő megtartott.

d) Az indítványozó érintettségének bemutatása:

A fent írtak alapján az önkormányzat anyagi érdekét sérti a közigazgatási és bírósági határozat. A fent leírtak szerint eltérő jogerős döntések vannak tényállásokat illetően azonos ügyekben, és

az önkormányzat nem tehet arról, hogy olyan megyében van, ahol a közigazgatási bíróság a keresetet elutasítva nem adott helyt perbeli érveinknek, míg másik megyében ugyanazon tényállás és kereseti érvek alapján ellenkező döntés született. Mindez szükségessé tenné az iránymutató kúriai döntést, amelytől az általunk alkotmányellenesnek tartott végzés megfosztott.

2. Alkotmányjogi panasz benyújtásának érdemi indokolása:

a) Az Alaptörvény megsértett rendelkezéseinek pontos megjelölése:

Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése szerint:

„(7) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.”

b) A megsemmisíteni kért bírói döntés alaptörvény-ellenességének indokolása:

Az Alaptörvény elismeri mindenki jogát ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, közigazgatási és más hatósági döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.

A Kúriához előterjesztésre kerülő felülvizsgálati kérelem rendkívüli jogorvoslat.

A Pp. 340/A. § (2) bekezdése a jogorvoslatnak **együttes kettős korlátot** határoz meg. Az egyik korlát az értékhatár (1 millió forint), ez nem vitás, hogy esetünkben alkalmazható.

A másik korlát az ügyek meghatározása:

Az érintett ügyek a következők: az adóhatóságnál fennálló fizetési kötelezettséget megállapító, továbbá az adók módjára behajtandó köztartozásnak minősülő fizetési kötelezettséget megállapító, a bírságot kiszabó és a kisajátítási ügyek.

Egyet értünk az Alkotmánybíróság azon döntéseivel, miszerint a felülvizsgálat, mint rendkívüli jogorvoslat szabályozása során a törvényhozás meghatározhatja a felülvizsgálat alá eső jogerős döntések körét. {3019/2014. (II. 11.) AB végzés, Indokolás [27], 3251/2017. (X. 10.) AB végzés, Indokolás [25]}

A Pp. 340/A § (2) bekezdésében írt törvényi rendelkezés nem más, mint a rendkívüli jogorvoslat törvény által meghatározott korlátja.

A Kúria döntését azért tartjuk alkotmányellenesnek, mert szerintünk a perbeli ügy nem tartozik az érintett ügyek közé, és a Kúria döntésével a jogalkalmazó a jogorvoslati korlátot kitágította, kiterjesztette. **A jogorvoslathoz való jog alapvető alkotmányos jog, amely csak a törvényhozó által korlátozható, de a korlát kiterjesztése már sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében írottakat, ezért alkotmányellenes. Közvetve sérül a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog is.**

A jogorvoslati korlát kiterjesztésének indokolása: Az önkormányzatok az állami támogatást csak meghatározott célra és meghatározott módon lehet felhasználni. Mindezt az állam jogosult ellenőrizni. Az ellenőrzés tartalmilag a támogatás elszámolását jelenti. Az elszámolás polgári jogi fogalom. Ezért is szabályoz úgy a fent idézett törvény, hogy az ellenőrzés a Ptk. elévülési időbeli határát nem lépheti túl. Ha az elszámolás jogosulatlan igénybevételt állapít meg, akkor a felhasználó önkormányzat a jogosulatlanul igénybe vett részről köteles lemondani, az köteles visszafizetni. A „lemondás”, a „visszafizetés” elsődlegesen polgári jogi fogalmak. És végül a „beszedési megbízás” ugyancsak a polgári jogban használatos végrehajtási művelet. Megállapítható, hogy a minket sújtó közigazgatási határozat nem birság, nem kisajátítási ügy, nem adóhatósági ügy.

A fizetési kötelezettség elsődleges végrehajtásának módja a beszedési megbízás, ezt pedig a Pp. 340/A. §. (2) bekezdése nem említi.

Az „adók módjára, köztartozásnak minősülő” behajtás egy későbbi, másodlagos, a jogerőtől számított 90+90 nap után azzal a feltétellel következik be, ha a beszedési megbízás eredménytelennek minősül. A marasztalás tárgyában részletfizetés is adható, és amennyiben az önkormányzat a részletfizetési határozatban írottaknak nem tesz eleget a kötelezettség azonnal esedékessé válik és az fent idézett Áht. 60/A § (4) bekezdése alapján ekkor is „csak” beszedési megbízást lehet érvényesíteni a kötelezettekkel szemben.

A jogalkotónak nem volt szándéka az önkormányzatokat közvetlen „adók módjára behajtandó” tartozással marasztalni, erre csak kivételes esetben az Áht. 83. §. (4) bekezdése szerint akkor kerülhet sor, ha a beszedési megbízás nem vezetett eredményre.

A kúria sérelmes határozata az itt írottakat nem vette figyelembe, úgy alkalmazta a Pp. 340/A §. (2) bekezdésében írottakat, hogy az együttes kettős feltételnél az ügycsoport törvénytől eltérő különbözősége miatt nem valósul meg. Így a jogalkotó által meghatározott korlátot kiterjesztette, ezért az itt támadott végzése Alaptörvény ellenes, tehát kérjük a megsemmisítését és ezáltal felülvizsgálati kérelmünk befogadását, annak érdemi tárgyalásával.

3. Egyéb nyilatkozatok és melléletek:

Ügyvédi meghatalmazást T/1 alatt csatolunk.

A személyes adatok közzétételéhez hozzájárulunk.

Tisztelettel:

Polány Község Önkormányzata
indítványozó, kérelmező
képviselőjében

